

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Nimeri singuratici à 5 cr. se vënd la »Tipografia«, soc. pe acțiuni

Învitare de abonament

la

„TRIBUNA“.

Cu 1 Aprilie v. 1897 încep noue abonamente lunare, ouartale, semestrale și anuale.**Domnii abonații sânt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.****Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, oare încep sau prima și se termină cu ultima lunii, după stilul vechiu.**Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.**Este în interesul dlor abonații, ca adresele să fie însemnate oât se poate corect și legibil.****Domnii abonații vechi sânt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în oare li-s-a trimis „Tribuna“ până acum.**

Administrațiunea.

Diplomație falită.

(p.) Diplomația europeană, pe care o doare atât de mult capul — Cretenilor, a ajuns într'un hal, din care singură va vedea cum va eși. Două căi îi stau deschise. Sau se înceapă o acțiune energică și serioasă în contra Cretenilor și în contra Greciei, sau se se retragă cu rușine și se dea curs liber evenimentelor, lăsându-le să se desvolte în Orient în mod natural.

Pentru prima eventualitate sânt prea puține prospecte. Atât Germania cât și Austro-Ungaria nu voesc să mai trimită și alte trupe la Creta, și probabil, că acest refus va influența și asupra celorlalte puteri, cari în cele din urmă asemenea hotărâri vor lua. Rămâne dar deschisă numai calea *retirării*. Diplomația europeană se va mulțumi cu rezultatele „rodnice” ei activității de până acum, își va duce acasă „trofeele” câștigate și va zice celor din Orient: „căutați-vă singuri de cap!”

Aceasta se pare cu atât mai verosimil, că însuși Sultanul s'a saturat de „ajutorul” ce-l primește din partea puterilor și are serioase intențiuni să se le roage ca să nu se mai amestece în treburile sale.

Va se zică, diplomația europeană atâta a tocmnit, reparat și îndreptat în chestiunea orientală, până a încălci-o și a strica-o de tot.

Alt rezultat nici nu putea să aibă o acțiune a puterilor, care din capul locului nu a fost nici *sinceră*, nici *serioasă*.

Rezultatele ei de azi ne dovedesc din destul această afirmare.

Acțiunea puterilor a fost o acțiune de *aparență*, care însă nu a impus nici Cretenilor și nici aliaților lor naturali, Grecilor. Se va începe de acum înainte o acțiune serioasă? Se poate; dar aceasta nu șterge nimic din rușinea ce cade asupra diplomației europene pentru rezultatele ei *negative*, obținute până acum. Căci până acum nu are să pună la activul sau decât un fiasco după altul.

S'a dat din partea puterilor o notă colectivă la adresa Greciei cu termen scurt de șase zile pentru a părăsi Creta, căci altcum se va folosi forța în contra ei. Termenul a expirat, Grecia și-a căutat de treabă, și cel mult a ris în pumni.

Resultatul ultimului acestuia a fost dar — nul.

S'a amenințat cu blocarea și la aparență s'a pus chiar la cale o blocare pacifică, dar rezultatul a fost tot atât de negativ ca la prima amenințare. Grecia și-a mobilizat mereu trupele și azi stau toate gata de luptă. Cei trei mii de ostași, recrutați din diferitele state europene și trimiși în Creta, ca să se arete diferitele uniforme scipicioase, nu au băgat nici frică nici respect în sinul celorlora, cari luptă pentru o cauză destul de dreaptă, și neputința diplomației europene a eșit din nou la iveală, în mod și mai eclatant.

Altcum ce rost a și avut trimiterea acestor trei mii de diferiți ostași la Creta?

S'au trimis ei numai pentru ca să marcheze tăria puterilor europene, ori apoi ca să intimideze pe Greci și Creteni? Se putea ști din capul locului, că pentru cazul urm sunt prea mulți, pentru cazul din urmă prea puțini trei mii de oameni. Cine se sperie de trei mii de oameni? Cretenii, cari sânt bine organizați, nu, — și Grecii, cari sânt bine disciplinați, încă nu. Se vor speria de ceilalți trei mii, pe cari îi cer acum comandanții puterilor străine din Creta? Tot atât de puțin! Atunci pentru-ce și în ce scop s'a înscenat comedia?

Diplomația europeană a crezut de bună-seamă că Cretenii vor căde în genunchii cum vor vedea trupe străine în mijlocul lor. S'au înșelat însă amar. Cretenii luptă de aproape optzeci de ani pentru a se scăpa de jugul sclăviei, și acum le-a ajuns cuțitul la os. Pocalul suferințelor e plin. Ori moarte ori viață, — zic ei — dar o viață așa cum ei o doresc și nu cum puterile europene voiesc să li-o asigureze.

Când un popor a ajuns la acest stadiu de luptă națională, nu cunoaște nici un pericol și nici o pedecă. Poate se le vină Europa întreagă pe cap, ei, Cretenii, o mână de oameni, vor lupta în contra întregii Europei, chiar și cu riscul, de a se prăpădi toți, dimpreună cu aliații și frații lor de un singe din Grecia.

Așa luptă popoarele însuflețite pentru cauza lor dreaptă, și o astfel de luptă e măreață, impunătoare!

Nu ne bucurăm de desastrul puterilor mari europene, cari după rezultatele de până acum, au dat un rușinos faliment în chestiunea orientală; dar ne bucurăm de ținuta bărbătească și energică a Cretenilor și a Grecilor.

Europa a oferit Cretenilor autonomie, dar Cretenii au refuzat-o. Europa a amenințat pe Greci cu ultimul și cu blocare, dar Grecii nu s'au spărit.

Bine au făcut, bine au lucrat!

De zeci de ani poporul asuprit din Creta strigă după dreptate, și nici o putere mare din Europa nu-l aude și nu-i vine întru ajutor; ear' acum, că singur a pus mâna pe arme, ca cu ajutorul fraților de un sânge din Grecia să-și facă dreptate și să-și câștige libertățile ce-i compet, — sare întreaga Europă și-l îmbrăie cu o autonomie care lui nu-i convine!

De ce nu i-a oferit Europa scut și ajutor până acum? De ce tocmai acum, când singur e pe calea a câștiga tot ce dorește și de ce are trebuință, vine să-i pună pedeci?

Dar Europa s'a trezit prea târziu; nu e mirare deci că târziu ei acțiune a întâmpinat fiasco. Popoarele asuprite pot însă se tragă bună învățătură din întâmplarea aceasta. Anume aceea, că se nu se razime pe spriginul Europei, și se nu se pună la tocmeală pentru drepturi și libertăți, nici cu întreaga Europă. Cante fiecare popor să-și câștige singur, din propriile sale puteri, drepturile răpite și libertățile dorite, căci dela diplomația europeană înzădar se așteaptă. Drepturile nu se primesc în dar, nu se cerșesc ci se câștigă, în cas de lipsă cu arma! Ear' un popor, care intră în luptă cu nădejde și bărbăție, va inspira totdeauna respect diplo-

mației europene, pe care o va afla în fața sa tot atât de neputincioasă, cum e ea acum în fața Cretenilor și a Grecilor.

Se învețe dar' dela Creteni și dela Greci popoarele asuprite!

Sibiu, 3 Aprilie n.

Din România. Situația continuă a se agrava. O ruptură totală între guvern și Sturziști e inevitabilă. Față cu această stare de lucru foarte nesigură în internul țării, și față cu complicațiunile din Orient, — plecarea în străinătate a M. M. L. L. Regele și Regina României a devenit foarte problematică și nu e exchisă posibilitatea ca Suvranii se renunțe cu totul la proiectul de a pleca în străinătate înainte de a vedea situația limpezită.**Pentru libertatea de presă.** În ultima conferință a partidului liberal (apropiist) din dieta maghiară s'a luat hotărârea a rupe acum cu pasivitatea, și a intra în luptă energică parlamentară, pentru apărarea libertății de presă atacată din partea guvernului cu proiectele sale de legi referitoare la introducerea noii proceduri penale. Îndeosebi s'a accentuat în conferință pericolul ce se cuprinde în acel paragraf (35), care dă mână și voe liberă guvernului de a suspenda activitatea curților cu jurați, atunci când vrea, și s'a decis inscenarea unui atac vehement asupra acestui pericolos paragraf, la care vor lua parte puterile cele mai bune ale partidului. Tot-odată s'a accentuat și necesitatea punerii la cale a unei acțiuni mai intensive în întreaga țeară, în contra primejdiei cu care e amenințată libertatea de presă — maghiară.

Ce folos, când supsa majoritate stă gata să voteze guvernului — dela care s'a născut, — ori-ce!

La Petersburg. Terminul călătoriei Monarhului la Petersburg s'a stabilit acum în mod definitiv pe ziua de 25 Aprilie n. c. Plecarea se va face din Viena și M. Sa va sosi la Petersburg la 27 Aprilie dimineața. În 29 Aprilie seara ori în 30 Aprilie dimineața Monarhul va pleca îndreptat spre Viena, însă prin Berlin.

Independența morală.

(M—r.) Forța împregiurărilor poate să intervertescă pentru un moment directiva în manifestățiunile de ordine socială a unui individ sau popor, dar aceste forțe nici-când nu pot împăca pe deplin sufletul și nu pot stabili o armonie între elementele constitutive ale caracterului cu această alterată direcțiune a unui individ ori a unui popor. Ori-ce emanează dela un individ ori popor, își are rațiunea sa de a fi în structura organismului în vîrta a celui. Există ceva în noi, o voce secretă a conștiinței, care ne povățuiește întru toate și pe care larma și vutet din giurul nostru nu o poate amuți. Și această voaptă este vocea dorului de independență în manifestarea vieții psihice și a caracterului, este *independența morală* însăși.

De multe-ori această manifestare a tot ce simțim și combinăm în rețeaua judecării noastre, este — cum am zis — oprită și sugrumată de alți factori, pe cari împregiurările i-au adus pe un plan mai ridicat ca forța materială. Selevul e silit a scutura lanțul pe mâine sale, oftează adânc și nelăcetă, după libertate; cu rușine primește pânea stăpânului seu, dar o mănă, ca să nu moară de foame în starea înjositoare de sclav, o mănă cu speranța datătoare de viață, că mîncii lui se vor întîrzi și va veni odată ziua când încordându-și toate puterile va pute rupe acel lanț fatal, ce-l încătușează mâinile. Într-aceea tace și rabdă, așteptând.

Așa e și soartea unor popoare în viața lor de ordine spirituală. Numai cât în cazul acesta caracterul lor firm și sănătos, dacă nu pot să se manifesteze cum vreau și doresc ele, le impune cel puțin tăcere. Aceasta e permisă ori unde. Contra convingerilor nime nu

te poate sili să lucrezi. Libertatea e o comoră ascunsă în sufletul nostru, nime nu ne-o poate răpi: independența ori-cât de redusă și ciuntită ar fi ea în afară, înlăuntru există, durează încă și are mîntuitoarea speranță, că aripile ei vor crește ear'...

Nouă soartea fatală numai această mică părțică a independenței ni-a rezervat-o. Aceasta e ascunsă în sufletul nostru, în ființa noastră și la rădăcina ei nu poate străbate veninul timpului și împregiurărilor. Ea va exista în noi, până-când vom exista noi.

Aceasta e de altfel o părțică de tot mică a independenței unui popor. Dar' vorbind în special de noi, aceasta trebuie să ne fie mai prețioasă decât orice pe lume. Aceasta ultimă rămășiță de independență este speranța care ne dă putere, ca să ne recăstăgim ce-am pierdut.

Și independența de a se manifesta nici un popor nu o capătă gratis, din bun senin. Nici prin tîrgușii ea nu se poate cîștiga. Pentru independență de obicei se cer jertfe mari, lupte, sînge, vieți, averi. Cine-și pune independența rațiunii sale de a fi la tîrgușii, în parte sau în total, acela deja nu mai e în posesiunea independenței, căci altfel nici n'ar fi încercat tîrgușii asupra ei.

Independența de altcum e un lucru, pe care nu-l poți ușor determina prin câte-va cuvinte. Ea n'are nici început nici sfîrșit, nu știm unde se începe și nu observăm unde se sfîrșește. Poate că se începe în hotărîrea firmă a indivizilor. Când hotărîse, că ei și neamul lor să fie independenți în viața lor națională și în manifestarea aceea ce cu drept cuvînt sînt, atunci independența lor s'a început deja. Când un popor numai prin forța baionetelor și a pușcărilor poate fi ținut în raportul de condiționată subordonare și dependență, atunci acel popor e cu mult mai independent, decât când bărbății lui s'abze de aceea glorie, și să servescă idealul independenței naționale și cantă numai interesele lor materiale.

Să fim înțeleși. Nu-i vorbă aici de o independență ca organizațiune politică în stat separat ci independența accentuată de noi este liberă-voință și liberă-desvoltare dictată de caracterul specific național, între marginile unei alcătuii politice corelative și de reciprocă încredere și sprijin. Cine nu înțelege aceasta, nu-și dă seamă, ce va să zică independența, ce va să zică caracterul, ce va să zică nota distinctivă a unui popor, ce va să zică licărire de viață și demnitatea de a fi a unui popor, și astfel în îngustimea vederilor sale baricadate de preocupățiunile nedemne, nici nu e capabil, nici nu e vrednic de independență.

Un caz nou se ne ilustreze tema.

Ziarele ne spun, că guvernorul Elstăiei a surprînt apărîțiunea a două foi de acolo. Să amintim și numele acestor două foi, căci ele ne destăpînt o analogie oare-care. Noi am suferit astfel de lovituri și știm cum doare. Una e „Colmarer Zeitung” alta e „Mühlhauser Volksblatt”. Două foi demne de simpatia oamenilor doritori de libertate.

Lucrul s'a întemplat astfel: Germania a sîrbat centenarul lui Wilhelm I., care a gătit lanțul greu ce leagă Elstăia de Germania. Cele două foi în ziua sîrbării au scris câte un articol, sub titlul: „Noi nu sîrbătorim cu voi.”

Pentru această sinceră și nevinovat titlu, guvernorul a osîndit la moarte cele două foi. Dar în cele două foi oprite licărește independența Elstăiei! Ele au spus ceea-ce inima le-a dictat. Lacrimi a stors aceea zi din ochii elstăienilor; suspine au eșit din pieptul lor și un dor de foc au lăsat să ăltăreze malurile Rinului. Ca împreună cu undele acestuia să șoptească celor oprimați imnul libertății și independenței.

O scenă aceasta care ruptă e par'că din viața noastră! Dacă se înțeleg două suflete și nău de durere, se înțeleg așa de perfect și se mîngăie reciproc... Aceași rană ca și a celor din Elstăia bîntuie și viața poporului român. Dorul însă și speranța de a răscăia mai liber, de a scăpa odată de acest regim fără milă nici pe noi nu ne-a părăsit. Noi nu vom nimic ce nu-i al nostru. Inima și simțul omenesc ne dictează să fim stăpîni și să dispunem noi de soartea și interesele noastre. Noi vrem libertate pentru toți, pentru-că noi înțelegem ce înseamnă libertatea. Egalitate în drepturi și datorințe, iubire de

patrie și de concetățenii nostri, cari știu prețul și interesele generale, iată ce vrem.

Noi vrem să trăim ca popor român, vrem să ne manifestăm așa după-cum inima și caracterul specific național ne dictează. Vrem, să ascultăm aceea voce internă, care e ultima picătură de independență, ce ne-a mai rămas și pe care nimeni pe lumea aceasta nu ni-o poate înăbuși.

Maghiarisarea

pe banii nostri.

— Lupta din congregația Aiudului. —

Sibiu, 3 Aprilie n.

Ministrul Wlassics și-a propus serios să ne maghiarizeze pe cheltueala noastră. Ceea-ce a încercat în comitatul Hunedoarei n'a fost un cas isolat. Se vede, că acest nou sistem vrea să-l inaugureze și în alte comitate românești.

El vrea, ca însăși comitatele să înființeze și susțină școale de stat — pe datorie.

Vrea ca ele să contragă împrumuturi, și cu ajutorul acelor să înființeze oficine de maghiarisare. Așa a încercat și în comitatul Albei-inferioare, dar' grație energice interveniri a membrilor români din congregație, deocamdată nu i-a succes pe deplin.

Despre congregația din Aiud am dat ieri un scurt raport.

Astăzi primim un raport mai detaliat, din care cu bucurie o constatăm, că Românii s'au luptat brav.

Din lungul raport anticipăm discursul frumos al dlui Dr. Augustin Bunea, rostit în contra atentatului încercat de ministrul Wlassics.

Contra școalelor de stat.

— Vorbirea rostită de Dr. A. Bunea în congregațiunea comitatului Alba-inf. în contra școalelor de stat. —

Domnilor!

„Comisiunea permanentă ne-a făcut propunerea, să cerem dela Excelența Sa domnul Ministru de culte și instrucțiune publică, să ne spună, că în ce chip voește domnia sa, ca noi, comitatul Albei-inferioare, să luăm un împrumut, cu care să se poată clădi și ține în bună stare școalele de stat de pe teritoriul acestui comitat, și să ne arete, că ce garanță ne dă domnia sa, că acel împrumut se va plăti din bugetul statului.

„Această propunere eu și mai mulți alți membri ai acestei congregațiuni nu o putem primi, ci facem altă propunere, în sensul căreia să răspundem Excelenței Sale Domnului Ministru, că comitatul Albei-inferioare nu poate lua bani împrumut, cu cari să clădească și susțină școalele de stat înființate în comitatul nostru.

„Sînt foarte grave motivele, cari mă îndeamnă a vă ruga pe domniile voastre, să primiți această propunere de noastră.

„Vă este bine cunoscut, că școalele de stat sînt niște institute culturale, cu cari comitatele autonome n'au nimic de a face. Ele se susțin și trebuie să se susțină numai din bugetul statului și nu din al comitatelor. Numai singur ministrul are drept de a denumi pe învățătorii acestor institute, numai el are dreptul și datorința de a institui curatoarele acestor școale analog cu senatele dela școalele confesionale și comunale.

„Astfel stînd lucrul, este evident, că numai confundînd sfera de activitate și de competență a comitatului autonom cu sfera de activitate și competență a statului am pute noi să ne angajăm la contragerea unui împrumut pentru niște școale, cari nu sînt ale comitatului și nu stau sub dispozițiunea și conducerea organelor comitatense.

„Am auzit numai cu puțin mai înainte, cu câtă energie a respins domnul vicecomite amestecul ministrului de interne în afacerile casei comitatense, enunțînd între aplausele și aprobările domniilor voastre, că nu poate admite, ca ministrul de interne să prescrie, cum să fie casa comitatului, când aceasta se clădește numai din punga comitatului și nu din bugetul statului. Eu cred deci, că cu atât mai virtos trebuie să fim energici și devotați autonomiei comitatului, — când domnul ministru de culte și instrucțiune publică

voește să ne pună pe umeri o sarcină, care comitatul nu este dator, să o poarte, fiindcă se impune pentru niște instituții de stat, cari cu o întocmire bună a finanțelor statului se pot susține, ca și până acum și fără de sprijinul și ajutorul comitatului.

„Dar eu nici nu pricep cum am pute noi să contragem împrumutul cerut, când vedem, că după raportul domnului vicecomite noi înșine nu ne putem susține organismul autonom comitatens fără de o dotațiune anuală de 73.534 fl. 56 cr. v. a. din bugetul statului. Dacă deci noi suntem avizați la ajutorul statului, cum s'ar pute, ca noi să contragem împrumuturi în favoarea statului?

„Această sarcină ar fi insuportabilă pentru locuitorii acestui comitat. Același raport al dlui vicecomite ne arată, că din darea de stat de 2.151.632 fl. 28 cr., ce ar fi trebuit să se plătească în decursul anului 1896, s'au putut încasa numai 1.136.026 fl. 80 cr., și astfel a rămas neplătită enorma sumă de 1.015.606 fl. 48 cr.

„Dacă la această restanță vom adăuga nenumeratele aruncări comitatense și comunale, cari în multe comune trec peste suma dării de stat, atunci cum ne va lăsa inima, să mai punem o nouă sarcină asupra locuitorilor comitatului nostru, dintre cari în anul 1896, precum dovedește și raportul vicecomitelui, 1581 de inși au trebuit să-și scoată pasapoarte, ca să poată fugi de greutățile publice și să treacă în țări străine spre a-și pute cu mult amar câștiga pâinea de toate zilele, pe care patria noastră nu le-o mai pute da?

„Nu-și face nimenea iluziunea, că dl ministru va plăti din bugetul statului suma, ce noi am lua-o împrumut.

„D-voastră știți bine, că ministrul nu poate cheltui nimica decât numai spre scopurile acelea, cari sau sunt determinate prin o lege specială, sau sunt prevăzute în pozițiuni stabile din bugetul statului. După ce însă nu există nici o lege specială și nici o pozițiune în bugetul statului, care să autorizeze pe ministru a plăti împrumuturile contrase de comitate pentru școalele de stat, este evident, că noi nu avem nici o garanță, că împrumutul acesta nu va rămâne cu totul în sarcina noastră, mai virtos dacă considerăm, că între împrumuturile politice nefavorabile din afară ușor se poate întempla, ca statul să aibă lipsă de bani spre alte scopuri și nu spre acoperirea împrumutului, ce noi l'am face cu o ușurință condamabilă.

„Garanța personală a dlui ministru în această afacere nu are nici o valoare, căci minisrii se schimbă și ușor se poate întempla, ca de obligamentul luat de actualul ministru de culte și instrucțiune publică să nu voească a plăti nimica următorului său.

„Nu ne este deci nici-decum iertat, să aruncăm orbește pe locuitorii acestui comitat în primejdia de a plăti ei niște bani, cari înșuși statul este dator să și-i procure, dacă fără destulă prudență guvernul a înființat mai multe școale, decât poate să susțină din isvoarele de venit ale bugetului de stat.

„Dl ministru nu ne spune în cererea sa, ce cine va plăti cametele după împrumutul ce l'am face pentru școalele de stat și așa ușor se poate întempla, ca noi înșine să fim obligați a plăti aceste camete. În cazul acesta însă s'ar viola §-ul 36 din art. de lege 38 din 1868, în sensul căruia susținătorii școalelor confesionale, dacă plătesc mai mult de 5% după darea de stat pentru școalele lor, nu pot fi obligați să mai contribuiească nimica pentru școalele comunale și de stat.

Este însă cunoscut, că susținătorii școalelor confesionale în multe comune plătesc cu mult mai mult decât 5%, după darea de stat pentru aceste școale. Cum l'am pute deci noi obliga, să mai plătească și cametele împrumutului, ce s'ar lua pentru școalele de stat? Ori doară s'a stins în noi simțul de respectare legii așa de tare, încât să o violăm chiar noi, cari conform datorinței noastre de membri ai acestei congregațiuni am trebuit să protestăm în contra oricărei violări a legilor țării?

„Dar ce lipsă avem noi, să sărim în ajutorul școalelor de stat?

După raportul vicecomitelui în comitatul nostru sunt 241 școale populare. Din acestea numai 26 sunt de stat. Toate celelalte sunt școale confesionale. Poporul comitatului nostru este deci provăzut destul de bine cu școale susținute cu mari jertfe din sudoarea sa și nu are lipsă, să mai contribuiească și pentru școlile de stat. Și să nu creadă nimeni că este adevărat, ceea ce zice dl vicecomite în raportul său, că școalele confesionale ar mai lăsa încă mult de dorit, căci d-voastră puteți vedea chiar din acel raport, că dintre 305 învățători numai 28 nu au calificarea prescriasă de lege, dar și acești puținii vor pute ușor să fie înlocuiți cu alții deplin calificați. Salarele învățătoresci pretutindenea sunt de 300 fl. v. a. e. ar, dacă ar exista alte defecte, atunci inspectorul școal. regesc

și comisiunea administrativă ar fi cerut delaturarea lor dela autoritățile bisericești, ceea ce însă nu s'a întâmplat. Pecum așa dar' o mie de ani a putut să stea țara aceasta numai cu școalele confesionale, cred, că va pute sta și mai departe, mai virtos dacă organele comitatului vor dovedi față cu ele mai multă bunăvoință în viitor, decât a făcut în trecut.

Știut este adică, că în sensul §-lui 25 din art. de lege din 1868 școalele confesionale pot să fie ajutate și din bugetul comunelor politice, unde aceasta a fost în praxă. Dacă astfel prescrie legea eu întreb, că cum au cutezat organele administrative a sista ajutoarele acestea pentru școalele confesionale? Este oare o procedură corectă a sista cu violarea legii ajutoarele din casa comună și apoi a afirma, că acele școale, — după ce au fost despoiate de ajutorul garantat prin lege — lasă încă mult de dorit? Binevoească deci organele administrative a întinde școalelor confesionale măcar ajutorul garantat în legile țării, și atunci și acestea vor pute să se ridice la nivelul dorit de toți, și nu vom avea lipsă de împrumuturi, ca să putem susține altfel de școli, anume școli de stat.

„Alte sunt trebuințele poporului din acest comitat, ear' nu înființarea și susținerea de școale de stat chiar și cu împrumuturi luate în sarcina comitatului. Au nu vedeți d-voastră, cât de miserabilă este comunicațiunea în comitatul nostru? Din Blaj aceluși numai putem ieși în nicio parte, și poporul nu poate străbate la aceasta piață importantă de cereale spre a-și pute valora produsele sale. Drumurile sunt sau defundate sau spălate de apele Târnavei, și nu se face nimic pentru delaturarea acestor rele, cari ruinează pe bietul popor. Dacă este vorba, să contragem împrumuturi, să o facem nu pentru școalele de stat, ci pentru îmbunătățirea comunicațiunii și să rugăm pe respectivul ministru, să ne garanteze plădirea acestui împrumut din bugetul statului. Atunci am face un lucru vrednic și laudabil, căci îmbunătățind comunicațiunea am îmbunătăți și starea materială a poporului, fără de care nici școalele nu se pot susține și ridica la înflorirea dorită de toți.

„Sunt înse și alte motive de o ordine mai înaltă, cari nu ar trebui să permită nici unui adevărat patriot, să conlucre la susținerea școlilor de stat.

„Aceste școli, domnilor, după organizațiunea actuală a lor sunt o perpetuă violare a legilor țării. Din 26 școli de stat de pe teritoriul comitatului nostru nu este nici una, în care limba de propunere să fie cea românească, de și cu puține excepțiuni acea comitat este locuit numai de Români, și de și §-ul 58 din art. de lege 38 din 1868 spune apriori, că fiecare școlar trebuie să fie instruit în limba sa maternă, ear' după §-ul 17 din art. de lege 44 din 1868 statul este dator a înființa școli de stat elementare și secundare cu limba de propunere, ce o vorbesc diferitele naționalități.

Cum poate deci cineva aștepta, ca noi să ne încălzim pentru niște școli în cari în continuu se vatămă legile țării și se ignorează cele mai elementare principii de pedagogie, după cari nici un școlar nu poate fi instruit și educat cu succes de cât în limba, care a supt-o dela pieptul mamei sale?

„Fără de instrucțiune și educațiune religioasă-morală nu poate sta nici tronul, nici statul, nici ordinea socială, pentru-că cine nu se teme de Dumnezeu, nu mai respectează nici o autoritate.

Ei bine! Cum poate cineva aștepta, ca noi să contragem împrumut pentru niște școli de stat, în cari nu avem nici o garanță, că pruncii vor căpăta o instrucțiune sănătoasă și o educațiune religioasă-morală temeinică? Nu vedem în toate zilele, că ceea ce catechetul clădește cu multă greutate în 2 ore pe săptămână, învățătorul neconfesional din școlile de stat strică și dărâmă în 20 de ore, câte trebuie să propună la băieții de școală?

„N'ați observat d-voastră la ultimele aleg ri din Austria, că ce urmărită a avut cassarea școlilor confesionale și înlocuirea lor cu școli neconfesionale? N'ați văzut, cât de înfricoșat a crescut numărul social-democraților și că învățătorii dela școlile acelea neconfesionale au votat pentru social-democrați, cari în loc de patriotism propagă cosmopolitism, în loc de naționalism internaționalism și lucră la dărâmarea tuturor instituțiilor înființate în decurs de veacuri de civilizațiune creștină?

„Noi voim, să apărăm iubita noastră patrie de acest rău mare, noi voim, să stea nerițat și glorioz tronul regesc, noi dorim, să se consolideze acest stat, pentru-că să poată ocroti interesele culturale și materiale ale tuturor cetățenilor de diferite naționalități, noi voim să apărăm instituțiunile mărețe, cari pentru fericirea noastră le-am primit moștenire dela părinții noștri; și de aceea nu ne putem da învoirea la contragerea unui împrumut, care să devină pat cald pentru bucuria veninoasă a social-democrației.

„Aceste interese mari nu trebuie să se subordoneze interesului amalgamării naționalităților nemaghiare, căci înainte de toate această amalgamare este o încercare zadarnică.

Pecum Maghiarii nu voesc să fie Români, așa nici Români nu voesc, să fie Maghiari.

„Și chiar și când ar succeda această amalgamare, ceea ce eu nu cred, ea nu ar fi spre folosul nimărui ci spre perirea și a Maghiarilor și a Românilor. Înșuși înțeleptul bărbat de stat maghiar Eötvös în discursul său rostit în anul 1859 în academia maghiară despre Kazinczy Ferencz a enunțat adevărul acesta zicând:

„Un popor, care desbrăcându-se de individualitatea sa este capabil a se contopi într-altul nici-odată nu poate fi membru folositor al societății omenești; el se poate asemăna cu acele plante de prin codrii ținuturilor tropice, cari înclăștându-se cu ramurile lor frumoase în câte un arbore din apropiere, fac corona acestuia la aparență mai bogată, dar în realitate îi sug spoată puterea de viață, ca astfel împreună cu el să se prefacă în pulver. Pentru aceea prima datorință a fiecărui popor este, să-și conserve nestirbită naționalitatea sa și să-și conserve propria sa limbă națională care este efluxul cel mai nobil și spiritual al individualității sale.

„Mie, dlor, nu-mi plac corciturile și renegații. Eu voesc ca și Maghiarii și Români să-și păstreze individualitatea națională și să lucre mână în mână și să lupte umăr la umăr pentru binele și înflorirea patriei noastre comune și consolidarea statului ungar. Condus de aceste sentimente adevărat patriotice v rog, nu primiți propunerea comisiunii permanente, ci propunerea, ce am avut onorul a v-o face.

Parlamentul maghiar.

— Ședința din 2 Aprilie n. —

Președintele comunică dietei, că deputatul Pongrács Anzelm și-a depus mandatul.

Se ia spre știre și se imputernicește președintele ca se dispună efectuarea unei noue alegeri.

Se citește raportul comisiunei de incompatibilitate, referitor la deputații Neumann, Bencke, Tolnay și Lázár Samuel, precum și voturile separate ale minorității. Fîind chestia de mare importanță, toate galeriile casei erau pline de public, care a ascultat cu vîdită mulțumire motivele cuprinse în votul separat al preșidentului comisiunei, contele Andrássy Tivadar.

Deputatul Justh Gyula dificultează hotărîrea comisiunei din punct de vedere formal. Ea nu s'a adus cu majoritate absolută de voturi, — zice vorbitorul — ci numai cu majoritate relativă. Se știe, că 4 au votat pro, 3 contra, ear' președintele încă era contra, dar' nu putea să voteze. Cere ca afacerea să se trimită îndărăt la comisiune, pentru a o examina de nou.

Pulasky Ágost se provoacă la usul de pînă acum. Totdeauna s'a decis cu majoritate relativă, din partea celor prezenți. Propune ca raportul să se ia spre știre.

Polonyi combate vederile greșite ale lui Pulasky.

Abatele Molndr, apoi deputații Sághy, Komjáthy și Visontai sînt pentru cassarea hotărîrei aduse din partea comisiunei și cer primirea propunerii lui Justh.

Szentiványi Árpád (apponyist) află, că din punct de vedere formal decisiul e corect și valabil, dar' cere din punct de vedere politic cassarea lui și trimiterea afacerii de nou la comisiune.

Mai vorbesc propunătorii Justh și Pulasky, după ce apoi propunerile se pun la vot. Se cere votare nominală, care se admite. Resultatul? Învîngerea principiului: nu există incompatibilitate! Deputatul dietal poate se vă aibă în Ungaria atâtea ocupațiuni laterale și rentabile câte vrea.

Ásta-i liberalism! Trăească!

REVISTA PRESEI.

Prosa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 66) se ocupă cu situația din Orient, care e foarte gravată. Ea zice: „e adunată prea multă materie explozibilă în Peninsula-balcanică, decât ca să fie speranță, că concertul european se va sfîrși fără nici o disonanță primejioasă pentru pacea europeană.”

Dreptatea (nr. 65) publică în loc de prim-articol o corespondență particulară din Grecia.

Căderea cabinetului Badeni.

Abia sînt două zile, de când noi, apreciind la primul loc mesajul de tron austriac, ziceam între altele și următoarele:

„Guvernele sînt de azi pe mâne; un vînt bun, și guvernul Badeni s'a dus!”

Prorocia ni-s'a împlinit prea iute. Vîntul a suflat și Badeni s'a dus! Vîntul a suflat dinspre Boemia, și cu o vehemență rară, căreia guvernul austriac a trebuit să i-se plece și să plece!

Încă ieri seară, la orele 6.20, ni-s'a expedit din Budapesta o telegramă de următorul cuprins:

„Guvernul Badeni a demisionat. Motivul: Chestiunea limbii cehice!”

Din aceste puține cuvinte înțelegem destul. Ele ne explică totul. Guvernul austriac a căzut în chestiunea națională. Nu se putea altcum. În chestiunea națională cabinetul Badeni a dus o politică de duplicitate, care s'a putut constata și din mesajul de tron austriac. Pe Cehi nu i-a mulțumit mesajul de tron, anume pasagiul referitor la introducerea limbii cehice ca limbă oficială în Boemia și Moravia, au început dar' pertractări cu guvernul, al căror rezultat se cuprinde în telegrama de sus.

Badeni a capitulat, pentru-că nu poate lupta în contra naționalităților, ear' cu ele nu vrea să meargă!

Așa explicăm noi deocamdată evenimentul. Când vom cunoaște amănuntele, îl vom aprecia mai pe larg și din toate punctele de vedere.

Căderea cabinetului Badeni, astăzi, în ajunul reînnoirii pactului vamal-comercial cu Ungaria, e fără îndoială un eveniment de supremă însemnătate, din care pot să se nască și alte evenimente, poate și mai sensaționale.

De aceea vom reveni asupra lui. Încheiem de astă-dată, cu o întrebare.

Cum am amintit mai sus, telegrama publicată ni-s'a spedit din Budapesta ieri seara la orele 6.20. Aici la Sibiu a sosit ea tot ieri seara la orele 7.30. Nouă însă ni-s'a înmănat abia azi la orele unu după amiază. Adecă abia după 18 ore.

Care e motivul acestui „prompt serviciu telegrafic”, — domnule ministru de comunicațiune? !

Știri din Creta.

Admiralul italian Canevaro s'a adresat guvernului său cu o nouă notă, în care face împărtășirea, că trupele internaționale din Creta ar trebui să fie ținute la cel puțin 15.000 de ostași pentru a pute da pept cu insurgenții. Dar' și în acest caz, rezultatul ar fi foarte problematic, pentru-că insurgenții sînt atât de îndăcrați în căt azi mîne vor pusă și asupra trupelor europene.

Ziua de ieri, 2 Aprilie, a fost anunțată din vreme ca o zi foarte critică, dela care s'a așteptat o mare schimbare în situație. Ieri s'a ținut anume consiliu de războiu în Atena, în care s'au luat dispozițiile necesare pentru dislocarea trupelor, și s'au statorit amănuntele întregului plan al eventualului războiu. Întreaga populațiune din Atena a așteptat pe stradă publicarea rezultatului acestei interesante confătuiri, dar' nu i-s'a comunicat nimica. Planul se ține în secret.

Se telegrafează, că puterile ar fi luat hotărîrea — earăși în perfect acord — de a pași în mod energic față de Grecia. Toate puterile și-au dat consimțimîntul la blocarea porturilor grecești și înconjurarea acestora are să se facă cît de curînd. Voss. Ztg. are însă știre autentică, primită din bun isvor, că deocamdată sînt nu mai prospecte de a se statori o înțelegere în-tre puteri cu privire la blocarea porturilor grecești, căci sînt încă multe puncte, în cari puterile nu sînt de acord.

Puterile se vor înțelege în zilele cele mai apropiate cu privire la persoanele fiitorului guvern al Cretei, care i va fi european. Diplomația europeană se grăbește cu numirea guvernorului, pentru a convinge pe Creteni, că autonomia lor e luată foarte în serios și că prin introducerea ei se decretează independența Cretei față de Turcia. Postal de guvernor va fi oferit prințul Francisc Iosif Battenberg, fratele mai mic al fostului principe din Bulgaria, care ar fi agreeat din partea tuturor puterilor.

CRONICĂ

Sibiu, 3 Aprilie n. 1897

Visita împăratului german la Viena. Wilhelm II., împăratul Germaniei va sosi în 20 Aprilie la Viena, unde va fi oaspele Monarhului nostru, timp de 3 zile. M. Sa îi va prezenta toate trupele staționate în Viena.

Instalarea Episcopului Dr. Radu.

Vicarul capitalar al Lugojului a adresat clerului diecesan un circular, prin care-l aduce la cunoștință, că sfințirea noului episcop Dr. Demetriu Radu se va face la Blaj, în Duminecă Tomii (20 Martie n.), ear' instalarea în Lugoj va avea loc Duminecă următoare. Toți protopopii și asesorii consistoriali din diecesa Lugojului sînt provocați a participa la actul instalării, cum și la consistoriul plenar, ce se va ține a doua zi după instalare.

Necrolog. Din Viena primim trista știre, că dl Dr. Ioan Anca, medic în Wiener-Neustadt și unul dintre cei mai bravi Români din Viena, a răposat Marti, în 30 Martie n., în etate de abia 49 ani. Îl deplâng soția sa Maria Anca n. Lohm, și numeroase rudeni, amici și cunoșcui.

Proteste. Cetim în „Revista Orăștiei”: „În contra hotărîrii comitatului, adusă în congregația din urmă pentru o adresă către guvern și dietă, ca să se înființeze o episcopie greco-catolică cu liturghie maghiară și în contra ordinațiunii ministerului de culte și instrucție de sub numărul 2213 — 1897, ca comunele să îngrijească de repararea școalelor de stat, poporul întreg, după comune, trebuie să protesteze în scris, ca în contra aruncului millenar bunăoară. Din lipsa de spațiu „Revista” nu poate să publice opusul către toți Români din comitat. Avizez însă un. public român, că, cei-ce doresc a subscrie acel apel, publicat, să împărtășească aceasta subscrisului, în Deva, care voin trimite apelul Duminecă la redacția „Tribunei”. De aci încolo însușirea s'o facă la redacția „Tribunei” înșuși. Subscrierile sînt în curgere. Deva, 2 Aprilie 1897. August A. Nicorău.”

Ziua nașterii lui Bismarck. Ziua nașterii lui Bismarck este 1 Aprilie n. Fostul cancelar și-a sărbătorit acum a 83-a zi natală. Sărbătura a fost foarte liniștită, ca nici-odată mai înainte. Causa e, că Bismarck a suferit de influență și e reconvalescent. N'au fost de față nici deputațiuni, nici prieteni, nici vecini, numai membrii familiei și profesorul Schweninger. Daruri de ziua nașterii și flori au sosit însă multe și acum, precum: inscripții, ilustrații, albumuri, statue, lucruri de mână, colaci și mulțime de scrisori și depeși de felicitare.

Panamă maghiară. Un nou scandal în viața publică maghiară! Banca de credit și economii din Lipto-Nagy-Bodrocs a fost închisă alături din partea autorităților. Ană la închidere a dat faptul, că deponenții băncii își cereau înapoi depunerile, direcțiunea la răspundea totdeauna, că „acum e mult de lucru, vie altă-dată”. O bună bucată de vreme deponenții n'au zis nimic, an tot venit „altă-dată” și ear' „altă-dată”. Dar' dela o vreme s'au saturat de atîta umblet zadarnic și au denunțat direcțiunea atît de ocupată a băncii. În urmare autoritățile au confiscat casa băncii, dar' n'au aflat în ea decât — 7 fl. 50 cr. l. De mille înscrise în registre nici pomeneală! Pînă acum nu s'a făcut nici o deținere, dar' după toate probabilitățile nici panamistiile acestia nu vor scăpa de soarta distingiilor colegi din Paris.

Eroina Grecilor. Răsboinicii Greci au deja și o — feroară de Orleans. Eroina se cheamă Vasilica Haidopolos și e de 35 ani. Deja în 1886 a luat parte în răscoală din Macedonia și atunci a fost osîdită la spânzurațoare, dar' a scăpat ca prin minune de moarte. Acum Vasilica s'a alăturat la o trupă de 800 voluntari macedoneni, cari au tabăra la Grevene. Poporația de pe acolo îi atribue puteri supranaturale.

Nouă universitate în Paris. Zilele acestea s'a întemeiat în Paris o nouă universitate, cu pomposul nume de „libera universitate a științelor mai înalte”. Universitatea are trei facultăți, una pentru științele magnetice, alta pentru științele hermetice și alta pentru științele spiritiste. Facultatea științelor magnetice e identică cu o școală veche din Paris, al cărei scop era știința magnetismului și a masagului. Intemeietorul acestei școle, un aumit Durville, își pusea de scop să facă pe oameni cunoscuți cu legile hidroterapetice ale magnetismului. După părerea sa, fără de cunoașterea acestor legi, masagiul nu numai nu-i folositor, dar' une-ori desvoaltă o influență direct ucigătoare. Dintre celelalte două facultăți, cea a științelor hermetice e mai interesantă. Ea dă absolvenților ei baccalaureat și dreptul de a aplica în praxă teoriile hermetice. Dar' elevii trebuie să învețe mai înainte științele așa zise secrete, anume alchimia, astrologia și alte asemenea lucruri. Facultatea are o catedră de „simbolismul francmasonilor”. Candidatul de baccalaureat trebuie să cunoască într-o căva și limba ebraică, spre a pute spune în această limbă formulele necesare, ear' după baccalaureat trebuie să studieze filosofia, hermetica și mistica.

Masă pentru xiaristi. „Revista Orăștiei” scrie: „În sala casei comitatului unde se țin adunările congregației, nouate mare! Cam în comitatul nostru a luat, vezi d-ta, un „avînt” presa, fiind deja 4 foi (ungurești 3, românești — una!), dl vicispau, precum aflăm

la îndemnul d-lui Fr. Hossu, a dat ordin să se pună în sală o masă pentru ziariști! E pusă în dreapta mesei președintelui, la fereastră. Cel dintr-un capăt s'a așezat la ea, a fost dl. I. Moța, reprezentând „Revista Orăștiei”, al doilea dl. Andrei Pop, reprezentând „Tribuna”, al treilea dl. Szentirmay, reprezentând penultima foaie a comitatului, pe „Déva és Vidéke” (fi zicem „penultima”, pentru că ultima, în toate privințele, e... „Szászváros”!). Dl. vicșpan însuși s'a interesat de cei așezați la noua masă, întrebându-i pe cine reprezintă. Și în decursul întregii adunări, masa era un obiect de curiozitate pentru cei de față.*

Compositor osîndit. La Curtea cu jurații din Viena s'a pertractat zilele acestea un senzațional proces intentat cunoscutului compositor musical Dr. Carol Zeller, consilier la ministerul austriac de instrucție publică. Acusa susținea, că Zeller în două rânduri a jurat fals, într'un proces civil cu o rudă a sa. Pertractarea a ținut 3 zile și s'a sfârșit cu osîndirea lui Zeller la un an temniță. Pe semne însă osînditul nu va ajunge să-și facă pedeapsa, pentru că de un an deja zace greu bolnav și nici la pertractare n'a putut fi față. După ce s'a anunțat verdictul, apărătorul lui Zeller s'a adresat juraților cu cuvintele: „Ați condamnat pe un mort!”

Furtună în Budapesta. În noaptea de 1 Aprilie n. o furtună turbată s'a descărcat asupra Budapestei, stricând atât comunicația telegrafică, cât și cea telefonică. Electricitatea atmosferică a isbit așa de puternic în conductorii, încât la oficiul telegrafic central două mașini de telegraf au luat foc și au ars total.*

Bandiți în Elveția. Alături de noaptea o ceată de bandiți necunoscuți au atacat și jefuit trenul dintre Berna și Genă. Bandiții au împușcat întâi pe funcționarul de poștă, apoi au năvălit în tren și au furat din poștă o mulțime de pachete de mare preț.*

Noi deputați austriaci. Credem a fi de interes să reproducem, după un ziar din Austria, profesia noilor deputați, 425 le număr. Dintre aceștia 169 sunt proprietari și economi, 59 advocați, 36 profesori, 28 preoți, 19 industriași, 20 contabilii și calfe, 13 negustori, 6 birtași, 8 medici, 9 funcționari privați, 13 funcționari de stat, 6 arhitecți, 3 funcționari domeniului, 4 funcționari de asigurare, 3 învățători, 2 miniștri, 3 ex-ministri, 2 funcționari pensionați, 4 literați, 2 pictori, 2 ingineri, 2 secretari la camera de comerț, 1 notar, 6 privatieri, 1 bancher, 6 redactori.*

Procesul lui „Alkotmány”. Zilele acestea s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Budapesta procesul de presă intentat ziarului „Alkotmány” pentru un articol, în care se spunea, că căsătoria civilă e o căsătorie nelegitimă. Autorul articolului, preotul Miller József, a fost osîndit la o lună temniță și 300 fl. amendă.*

Scandalul Panama. În urma suspendării dreptului lor de imunitate, deputații francezi Maret (radical) și Boyer (radical-socialist) și senatorul (radical) Naquet au fost trași în cercetare din partea judelei instructor Poittevin. Maret și Boyer au fost puși în arest preventiv, dar Boyer a fost lăsat liber deja a doua zi. Perchișia domiciliară făcută la deputatul Maret, care e și șef-redactor și proprietar al ziarului Radical, a sfârșit acte foarte compromițătoare și pentru fostul deputat Vian, care încă a fost deținut. După declarațiile judelei instructor, Maret, Naquet, Burdeau și Barbe, acești doi din urmă republicani moderați, repotași nu de mult, au format un sindicat întru coruperea deputaților, ceea ce Naquet numea muncă parlamentară (Ce eroinie!). Fasiuni și acteile lui Arton confirmă aceste păreri. Cât pentru fostul ministru Rouvier, acuzat a fi fost mituit cu 50,000 fr., s'a constatat, că banii nu i-a primit de la Arton ci de la reșosatul Barbe, fost ministru de agricultură. Astfel afacerea lui Rouvier e foarte gingașă și încreșată, totuși judele instructor speră că o va limpezii. Unele ziare din Paris susțin, că la baronul Cottu, fost deputat al dreptei, acum domiciliat în Viena, ar fi existând o listă compromițătoare pentru 17 deputați și fosti deputați ai dreptei. Astfel Cottu ar fi fost pentru deputații dreptei franceze, ceea ce a fost Arton pentru radicali, — agentul mituit al panamiștilor.*

Dinamită în școală. În comuna Karnten din Austria s'a petrecut zilele acestea o grozavă scenă de panică. O școlăriță, fiica unui pietrar, a adus în școală o patroasă de dinamită și a tot scobit-o cu un ac, până ce a explodat. O detunătură groznică zgudu școala, învâluind deodată într'un fum greu și de nepătruns. După ce fumul se risipi, eșă panica se mai potoli, școlărițele observară cu groază, că învățătorul e întins jos, fără simțiri și plin de sînge. Dinamita îi rupse trei degete. Fiica pietrarului și colegele ei scăpară neatinse de explozie. Cercetarea pornită în cauză a constatat, că copilă a furat dinamita de la tatăl său.*

Vindecarea ofitei. Un profesor de medicină din Modena, Galvani, a ținut de curând o prelegere despre rezultatele sale experimentale cu serumul profesorului Mazaghiano. Galvani a făcut 20 de încercări de vindecare cu acest serum antituberculin și pe baza lor el susține, că serumul lui Mazaghiano merită să fie înregistrat între mijloacele de vindecare. E drept, că nu s'a deșteptat dela acest serum rezultate grabnice și definitive vindecătoare ca spre pildă la difterită, dar e incontestabil, că el în multe cazuri poate fi foarte folositor, ear' de s'rică nu strică în nici un caz.*

Industria slovacă. Recomandăm citorilor noștri anulul fabricii slovace de mobile din lemn învoviat dela T.-Sz.-Martin.*

Știri mărunte. Maiestatea Sa Monarohul a numit noi președinți ai curiei pe Dr. Paizs Andor, președinte la tabla din Timișoara și pe Szabó Albert, președinte la tabla din Budapesta. — Alegerea de primar al Vienei s'a fixat pe 8 Aprilie n. — Academia franceză a ales de membri ordinari pe ministrul Hanotau și pe contele de Muu. — În Wiesbaden s'a împușcat de moarte șeful de orchestră, Dr. jur. Merkl, un tânăr de abia 25 ani; cauza sinuciderii nu se știe. — Dr. Metzger, candidatul Jidovilor progresiști din Paris, a căzut cu 39 contra 1309 voturi, la alegerea de membru în consiliul central al jidovimii din Franța. — În Sigetel-Marmajiei în urma ploilor mari din zilele acestea Tisa a potopit aproape întreg comitatul; în unele locuri au fost și surpături de dealuri; pagubele enorme.*

Posta redacției.

Toți, cei ce au a comunica ceva cu redacția sunt rugați a-și adresa scrisorile direct redacției, și nu singuraticilor persoane din redacție. De multe ori din această pricină scrisorile sufer întârziere.

„Compatriotului” — în București Am primit articolul. D'ta și prețuși, pe când n'ar trebui le areți o stimă ce nu o merită, fiind că te pui la vorbă cu ei. Noi am crezut altfel. Cunoșcându-ți însă bunele intenții o să vedem — și atunci o să vezi și d-ta. Mulțumiri și salutări.

Din public. *)

Provocare.

Subscriși cetind în „Telegraful Român” mulțumita publică a direcției școlare din Câmpeni despre suma de 14 fl. v. a. am fost surprinși de purtarea dlui Nicolae Palade, căruia după încheierea ratiociniului petrecerei îi am predat nu, 14 fl., ci 19 fl. adică nouăsprezece florini pentru a-i administra direcției școlare. Ne vedem constrinși a provoca pe dl Nicolae Palade, ca să binevoască a administra direcției școlare și restul de 5 fl. — căci voim ca venitul să fie întrebuințat pentru elevii școalelor noastre și nu pentru d-sa, după-cum a mai făcut și cu venitul dela concertul de astăvară arangiat de d-sa, al cărui rezultat până azi nici măcar a-l publica n'a aflat de cuviință.

Câmpeni, 25 Februarie, 1897.

Daniel Ionette, Musia Panfilu,
măiestru pantofar, măsar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția noastră nu este responsabilă.

Mai nou.

Ministrul Erdély se duce.

Ieri, Vineri, a fost primit în audiență din partea Monarohului, ministrul de justiție Erdély, care — după Magyarország — a rugat pe M. Sa să-i primească demisiunea. Motivul demisionării ar fi proiectele de legi referitoare la introducerea procedurii penale, cari în actuala lor compoziție, au provocat neplăceri chiar și în tabăra guvernamentală.

Din Albania.

Știrea despre izbucnirea revoluției în Albania nu se confirmă.

Tribuna Literară.

Alcoolismul și Monopolul.

— Tesa de doctorat a dlui D. T. Vlădescu. — (Urmare).

III.

Dacă comparăm încercările făcute în diferite țări și efectele obținute, se constată, că țările care au adoptat monopolul, ori-cât de incomplet, au avut mai multe succese de înregistrat în campania lor contra alcoolismului.

În celelalte state, care s'au mulțumit a legisla mai ales în interesul tesaurului public, alcoolismul continuă a face progrese, sub ochii și sub nasul puterii publice.

Trebuie să conchidem de aci, că monopolul este arma cea mai bună pentru a combate alcoolismul?

Răspundem fără ezitare: da!

Căci se vedem, care pot fi efectele diferitelor măsuri, altele decât monopolul, și dintre care am menționat în chip fugitiv câteva în urmă.

Vedem deocamdată, că mai în toate țările alcoolul a fost lovit de taxe excesive și în nici una scopul moral și igienic, care trebuie să fie principalul obiectiv al acțiunii anti-alcoolice, n'a fost atins.

Toate celelalte dispozițiuni legislative sau guvernamentale, care ar pute fi dirijate con-

tra alcoolismului, au ca obiect ori a diminua numărul cărcimelor, ori a sporii accisul ori în sfârșit, acțiunea indirectă a statului pe cale de încurajare a propagandei private.

A micșura numărul debitelor de alcool e bine, mai cu seamă, că multe dintre ele, mai ales în orașe, sunt foculare de desfrâu. Dar' ar mai trebui, pentru-ca această măsură să fie într'adevăr eficace, ca cantitățile absorbite să se reducă în aceeași proporție.

Eată ce ne spun experiențele făcute și ce învățăm din ele: O comparație între Anglia și Scoția din acest punct de vedere, ne dă o probă isbitoare despre sterilitatea acestui mijloc. După statisticele dela 1881—1883, Anglia avea 565 debite pentru 100.000 de locuitori și consumația era de 2.95 gallone de cap; Scoția avea 345 debite pentru 100.000 de locuitori și consuma 7.95 gallone de cap. (Irlanda cu 357 debite la 100.000 de locuitori consuma 4.54 gallone de cap).

Deci Scoția, cu aproape de două ori mai puține debite, consumă mai mult decât dablul! Aceasta se explică prin întinderea ce au luat debitul, ca încăperi, ori-cât de reduse s'ar părea ca număr.

În ședința comisiei de anchetă dela 3 Noemvrie anul trecut, ținută la Bradford, colonelul Moorson, șef de poliție de Lancashire, declară, că constată în general mai puțin beție acolo unde sunt mai multe debite; și înțrebat de dl Caine despre această declarație neașteptată, martorul declară, că aceasta trebuie să provină de acolo, că debitul sunt mici acolo unde sunt mai numeroase.

Ancheta rănduită în Elveția de „biuroul federal de statistică din toate țările Europei” ajunge la concluziunea „că reducerea numărului cărcimelor nu are decât o valoare restrânsă pentru suprimarea alcoolismului.”

Am vorbit mai sus de Statele-Unite și de sistemul înaltelor licențe ce funcționează acolo. Resultatul n'a fost mai puțin dezastruos.

În Olanda debitul s'au mărit în măsură ce numărul lor scădea și sfârșiau adesea prin a constitui bazaruri imense, care suportau lesne, cu o mică parte a banilor scoși din buzunarele consumatorilor, cheltuielile generale mărite, și patentele sporite.

Olanda, deși posedă de patru ori mai puține cărcime de cât Belgia, nu consumă mai puțin alcool, de cât vecina sa, care e cu toate aceste „privilegiată” sub acest raport.

La cel din urmă congres dela Haaga d. Vandermeulen, din Beyle, a procurat statistice și a cetit un raport, care se termina astfel:

„Singurul lucru ce-putem învăța din toate aceste date, este că nu există relațiune de cauză la efect între numărul debitelor și sporirea sau micșorarea întrebuințării alcoolului.”

Exemplul Norvegiei, care nu s'a silit numai a micșura numărul cărcimelor, dar' care le-a stărpit mai cu desăvârșire, ca pe niște ciuperci veninoase, pe mari întinderi ale teritoriului său, nu poate fi un argument în contra tezei noastre.

Dacă este deci un fapt pe care statistica comparată îl pune în lumină cu o evidentă netă, este acela, pe care l-am arătat în urmă, că adică nu există nici un fel de relațiune între mijloacele de circulație și de distribuție a alcoolului și consumațiunea sa.

Un alt mijloc, la care recurge de obicei guvernauții, este sporirea accisului.

De sigur este permis a ne îndoi de eficacitatea acestui mijloc, dacă se consideră, cum o spune d. Canderlier în raportul său asupra lucrărilor comisiei de anchetă, că în toată Europa s'a ridicat progresiv, dela începutul acestui secol taxele accisului și că mai pretutindenea consumația alcoolului a crescut.

O sporire de accis nu are șanse de a fi fructuoasă decât dacă este bruscă și enormă. Dar' nu trebuie să uităm că această constituie o primă parvine totdeauna, prin viclenia și expedientele sale, a dejuca intențiunile legisla-torului.

Să spunem un cuvânt despre rectificare, pe care unii o cred îndestulătoare pentru a face din alcool o beutură cel puțin inofensivă, dacă nu binefăcătoare și igienică.

Resultat din studiile făcute de somități medicale, ca d. Germain, Lee, Riche, Proust, etc., pentru a nu mai cita pe alții, că alcoolul pur, fără a fi atât de funest cum e când se găsește amestecat cu alte substanțe străine, nu este mai puțin o otrăvă primejdioasă, care omoară pe acei-ce fac de el un usaj moderat.

Se vede, că nici reducerea numărului cărcimelor, nici ridicarea accisului, nici celelalte impositse puse asupra beuturilor spirituoase, nici rectificarea rachurilor, nu pot fi invocate ca măsuri în contra alcoolismului.

(Va urma)

Bibliografie.

Economie politică. A apărut tocmai acum: *Studii de economie politică și finanțe:* cuprinzând pe lângă expunerea elementelor științei, analiza legilor, așezămintelor și intereselor economice și finanțiere românești de Nicolae Idieru, directorul școlii comerciale de gradul I. din București. Volumul II. Editura librăriei Carol Müller. — Un mare volum de 330 pag. 8°, costă 4 lei.

„Anunț literar”. Primul următorul avis: În timpul cel mai scurt pun la tipar un volum de povești populare, conștător din vre-o 60 povești și snoave. Opl va da cam 25—30 coale tipărite, în formatul vol. I. tip. la 1886 și al vol. II. tip. la 1895. Din lipsa speselor de tipar însă nu-l pot da tipăririi până voi fi asigurat de acele spese. Rog deci, pe cei-ce vor a avea poveștile mele, să binevoască a se abona cu grăbire. Prețul unui ex. de 1 fl. 75 cr. (5 lei noi) este a se trimite autorului-editor. Ioan P. Retegamul în Retteg (Transilvania.)

Cartea durerii.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu:

„Cartea durerii” de Emil Bougand, episcop francez, tradusă de Iacob Afin Nicolescu. Cartea aceasta ca formă e un volum de 174 pagini elegant și de o frumusețe rară la cărțile noastre, ear' ca cuprins e o lectură plăcută și folositoare.

Excelența Sa Metropolitul Mihail a recomandat această carte clerului și poporului printr'un special circular, în care zice următoarele:

„Acest opșor cuprinde un ciclu de meditațiuni creștine, morale și religioase, din cari se vede puterea religiei creștine, care mângăie sufletul omului în năcașuri și suferințe, turnând peste el balsam vindecător.

Cetindu-o cu atențiune, ori-și-ce creștin se va convinge, că de puternic este Dumnezeu în mângăierea muribunților și cât de sublimă e religionea creștină în suferințele mari ale sufletului.”

În „Editura cărților școlare” din Brașov a apărut: „Istoria patriei” în legătură cu evenimentele epocale din „Istoria universală” pentru școalele populare române, de Vasile Goldiș, profesor. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. Prețul 25 cr.

Căldindarul zilei.

4 Aprilie n. 1897.

Ilirian: Cuvios. Nicon.

Gregorian: Ambrosie.

Soarele: răsare 5.35, apune 6.25 m.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 1 Apr. n. 1897.

Săminte	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănățenească veche	75	—	76	7.45 7.62
Grâu dela Tisa	75	—	76	7.70 7.80
Grâu „Pesta”	75	—	76	7.65 7.75
Grâu de Alba-Reg.	75	—	76	7.65 7.75
„Bacsa”	75	—	76	7.75 7.85
Grâu ung. de Nord.	75	—	76	—
Săminte, vechi ori noue	Sotul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Secară		70—72	5.25	6.30
Orz	de ntr-ă	60—62	4.25	4.55
„	de vînă	62—64	5.20	6—
Orz	de beră	64—66	6.50	8—
Cucuruz (porumb)	de ntr-ă	84—86	5.85	6.38
„	de vînă	—	3.45	3.65
Meiu				
Hrișcă			4.90	5.20
Grâu	Sept.-Oct.	7.4	7.7	
Cucuruz	Sept.-Oct.	3.47	3.49	
Orz	Sept.-Oct.	5.66	5.70	
Produse diverse				
Săm. de trif.	Lecarnă ungurească	42—	48—	
25—	roșie	25—	28—	
Olea de rap.	rafinat	—	—	
Uns. de porc	dela Pesta	56—	56.50	
Slănină	dela țeară	—	—	
„	svântă	—	—	
„	afumată	56—	57—	
Su		—	—	
Prunc		—	—	
Lictar	glavon, nou	21.25	21.75	
Miere	bănățenească	17—	17.60	
Ceară	galbină străcurată	—	—	
„	de Rosenan	—	—	
S p i r t				Bani
Brut, pentru rafinare				14.75 15—
Rafinat, pentru comerțianți mari				52.50 53—
Brut, „				50.50 51—

Cursul pieței din Sibiu.

Din 3 Aprilie n. 1897.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.45	vând. 9.50
Lire turcești	„	10.80	„ 10.85
Imperiali	„	9.54	„ 9.59
Ruble rusești 100 a	„	128.	„ 127—
Galbeni	„	5.80	„ 5.65
Napoleon-d'ori	„	9.48	„ 9.53
„ (rusești)	„	9.45	„ 9.50

Editor și redactor responsabil: Teodor V. Păcățian.
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Vestimente de bast din mătășă dură fl. 8.65

până la 42.75 pentru materie în robă completă — Tussors și Schantungs - Pongees — precum și mătășă-Henneberg albă, neagră și colorată dela 35 cr. până la fl. 14.65 de metru, — leită, vergată, muștrată, damasturi etc. (circa 240 diferite calități și 2000 colori diferite și desemnuri) livrează în casa liber de port și de dare. Mostre la cerere. Pentru Elveția porto postal duplu.

Comandele se pot face și în limba românească. [147 3—41]

Fabrica de mătășă G. Henneberg
(furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

Librăria „Tipografie”, soc. pe acțiuni în Sibiu.

— Deposit general pentru Sibiu și jur. —

Avis fumătorilor de țigarete!

Hârtia de țigarete „CLUB” este cea mai bună, mai fină, și totuși cea mai tare hârtie de țigarete.

Total liberă de glicerină.

Se poate căpăta pretutindenea.

În pachetare patentată costă 3 cr. — În pachet comun „Club exquisit” 2 cr.

NB. Din aceași hârtie se prepară și plăcutele tuburi pentru țigarete.

O șatulă cu 100 de tuburi costă 18 cr.

La vânzări în mare și mai ales traficantilor se dă mare rabat.

— Marca de apărare e: Un domn cu ochelari, fumând țigaretă. —

Deposit general pentru Sibiu și jur (vânzare în mic și mare) la

Librăria societății pe acțiuni

„TIPOGRAFIA”,

Sibiu, strada Poplăci, 15.

— Deposit general pentru Sibiu și jur. —

Librăria „Tipografie”, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Anunț de deschidere.

Avem onorul a anunța, că am întemeiat în piața de aici, strada Mariengasse nr. 3, o

brutărie
de lux, de pâine albă și de pâine de Cîsnădie.

Nisuița noastră cea mai mare va fi de a îndestula așteptările mușterilor noștri în toate direcțiunile. Comandele se împlinesc după dorință.

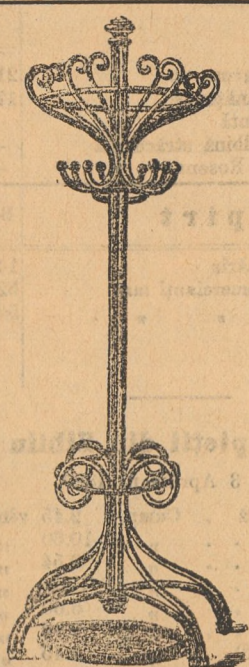
Pentru sprigin binevoitor se roagă
Sibiu, în Aprilie 1897

cu distinsă stimă

Frații Binder.

[1094] 1—3

Aci se primește și un învățacel.

Când cumpărați mobile

să cumpănați bine

ce fel și unde să cumpărați. Cele mai practice mobile sunt

mobilele

din lemn încovoiat,

fiindcă sunt frumoase

durabile și ieftine.

Cea mai mare alegere de astfel de mobile, în forme cele mai plăcute și cu prețuri cele mai ieftine

se găsește la

Fabrica de mobile

a societății pe acțiuni

[969] 6—10

în Turceansky Sv. Martin (Turóc-Szt.-Márton).

Prețuri curente ilustrate trimitem ori-și-cui la cerere gratis și franco.

Când veți comanda, provocați-vă la acest anunț.

Daruri potrivite de Paști.

Mașine de cusut Wertheim

cu cusătură dublă.

Fabricat german de clasa primă, pentru folosință în casă și în industrie, furnisor din Viena la ori-care loc din monarhia Austro-Ungară. [1063] 1—5

Mașină cu tălpi (Hocharmige).

fl. 35.50

Mașină de mână (Hocharmige).

fl. 31.50

Mașină Ringschiff

fl. 49.—

30 de zile timp de probă

5 ani garanță.

Ori-care mașină, care în timpul de probă nu se va dovedi de corăspunzătoare, o primesc îndărăt pe speșele mele.

Prospecte și mostre de cusut la cerere se dau gratis.

Casă de mașine de cusut.

Louis Strauss

Firmă improtocolată.

Furnisor al

„Reuniunii ampoliaților c. r. de stat”.
Viena, IV., calea Margarethen nr. 12/bg.

„Asociațiunea de consum” în Făget
(Facet, Krassószörénymegye.)

Pentru ocuparea postului de contabil în prăvălia „Asociațiunii de consum” în Făget, se scrie cu termen de 30 zile dela 1-a publicare.

Concurs.

1. Salar anual 720 fl. plătit în rate lunare anticipative;
2. tantiema din profitul curat taxat în statutele societății.

Dovedind alesul contabil desteritate și cunoștință perfectă în afacerile comptabilității, salarul după probă de 3 luni se va ameliora.

Cerile concursuali sunt a se adresa la direcțiunea „Asociațiunii” și sunt a se providea cu documentele despre cunoștințele teoretice și practice ale recurentului.

[1071] 2—3

Direcțiunea.

ANUNȚ.

Depărtându-se practicantul de până aci, din cauza morbului, fac cunoscut, că un tânăr matur și cu conduită aleasă, care posedă limba română, maghiară și germană și fi versat, ori calificat în agendele notariale, află numai decât aplicare la subscrisul pe lângă salar lunar de 10 fl., vipt, quartir, spălat și încălzit gratuit. Abzicerea e trei lunară. Prospect bun pentru viitor sigor.

Pianul-de-jos (Alsó-Pián, u. p. Szász-Sebes), în 27 Martie n. 1897.

Ioan Radu,
not. com.

[1050] 2—5

Noul magazin de stofe

Sibiu, Piața-mare nr. 17

recomandă postavuri ardelenesti de lână curată și chevioturi cu înfașurare modernă și colori veritabile; mai departe un ales deposit de Kamgarn solid și stoffe de modă, stoffe militare, stoffe pentru mantale de ploaie, straie de vară din lână curată, plaid-uri de voiagiu și felurite flaneluri cu prețuri fixate ieftin.

Pregătirea hainelor de domni se face sub conducerea unui harnic croitor în cel mai scurt timp, cu gust și cu prețuri moderate.

Garantând un serviciu prompt și solid cer binevoitoarea încredere

cu distinsă stimă

Josef Preissler.

[1104] 1—2

Convinge-te

Că bicicletele mele model 1897 din materialul veritabil englez și apartinentele lor sunt cele mai bune și cu toate acestea cele mai ieftine. [550] 6—10

Modelele din 1897 au mers excelent, sunt tari și totuși ușoare. Touren-Nower, construcțiune perfect de frumoasă, exterior elegant, duple obezi goale lanț Perry și mașină de precisiune de primul rang.

Se caută negustori.

Cataloge gratis și franco.

M. Rundbakin,

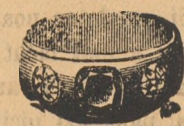
Viena, II., Taborstrasse 35.

Cea mai mare casă pentru spedare de biciclete în Austria.

Elegante

Inele de dame și domni

Veritabile 14 carate argint aurit; fiecare bucată e marcată oficios, pentru durabilitatea vecinică garanție de 5 ani.

Numărul 191, cu similitudină fl. 2.40.

Numărul 22, cu safir și bri lant imitat fl. 1.90.

Numărul 145, cu similitudină fl. 1.75.

Numărul 37, cu imitație de de Türkis fl. 1.95.

Nr. 117, cu imitație de Türkis fl. 1.75.

Numărul 142, cu similitudină fl. 1.75.

Brilantele imitate a acestor inele sunt de un foc splendid. Inele de logodnă fl. 1.20 bucate; ca măsură se pot da fâșii de hârtie. A se procura de la

[954] 3—6

Alfred Fischer,

Viena, I., Adlergasse nr. 12.

Se trimite prin rambursă (Nachnahme). — La cas de-a nu conveni se redau banii.

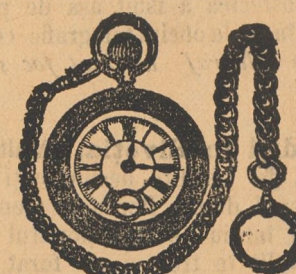
Catalog gratis.

Nici-odată

nu se va da rara ocazie de-a procura pentru numai fl. 3.50

următoarea colecție splendidă de obiecte:

10 bucăți fl. 3.50.

1 orologiu de buzunar prima anker remontoir, umblă regulat, 3 ani garanție.
1 lanț de orologiu, fin de goldin.
2 inele de goldin, cu similitudină de rubine.

2 bumbi de manșetă, goldin cu mechanism patentat.

1 ac frumos cu broșă pentru dame.

3 bumbi de cămeșă la piept, goldin.

Toate aceste zee splendide giuvaere dimpreună cu orologiul remontoir anker, costă numai

[955] 3—6

fl. 3.50

Se trimite per Nachnahme prin

Alfred Fischer,

liferant al

societății oficialilor c. r. de trenuri.

Viena, I., Adlergasse nr. 12.

Pentru lucrurile neconvenite se retrimite banii.

Tinerilor și bătrânilor

li-se recomandă spre studiere scrierea consilierului în medicină apărută în edițiune nouă și augmentată

Sistemul nervos

și sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.

Se trimite sub plic pentru 60 cr. în marce postale.

[478] 8—52

Curt Röber, Braunschweig.

Stofe veritabile de Brünn

pentru primăvară și vară

[689] 7—45

O bucată de 3/10 metri, din care ese un rind întreg de haine bărbătești (roc, pantaloni și giletă) costă numai

fl. 4.80 veritabilă stofă de lână bună
fl. 6.— veritabilă stofă de lână mai bună
fl. 7.— veritabilă stofă de lână fină
fl. 9.— veritabilă stofă de lână mai fină
fl. 10.— veritabilă stofă de lână foarte fină

lână curată de oaie.

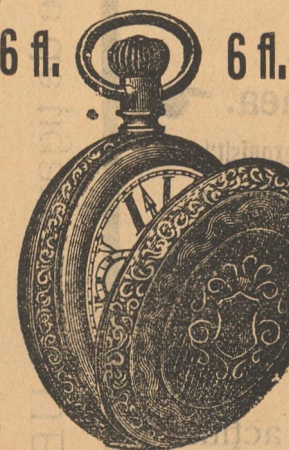
O bucată pentru un rind de haine negre de salon 10 fl.

Asemenea stofe pentru pardisii, loden de turiști, kamgarn foarte fin și tot felul de alte stofe spedează cu prețurile de fabrică depositul de fabrică de stofe, prea cunoscută cu reală și solidă

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată.

Favorurile ce le dă comandarea de stofe direct la firma de mai sus, în locul unde se fabrică, sunt însemnate: abundență întru a alege, mărfuri proaspete, prețuri fixate ieftin, executarea curantă a celor mai mici comande etc. etc.

Sensație

fac

oroloagele remontoir din goldin de Genf, care s'au aflat numai acum.

Aceste oroloage, multumită splendeii și eleganței lor execuții, nu se pot deosebi de celea din aur curat, nici chiar din partea oamenilor specialiști.

Cuțiuțele admirabil ciselate, rămân pentru totdeauna absolut neschimbate și pentru mersul regulat al oroloagelor se dă o garanță în scris pe 3 ani.

Prețul a 6 fl.

Lanțuri de goldin potrivite pentru asemenea oroloage, fason sport-marchis sau pancer a 1 fl. 50 c.

La fiecare orologiu se dă gratuit o pungă de piele.

A se adresa la:

Alfred Fischer, Viena, I., Adlergasse Nr. 12.

Se trimite pe lângă rambursă postală. — Dacă nu convin oroloagele se retrimite înapoi.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Cel mai bun mijloc contra
părașilor, purcelor, lăcustelor.

Molitor,
tuturor părașilor etc. etc.

Efect miraculos! Omoară — ca nici un alt

mijloc — ori-ce insecte, pentru-ce și este ca unic lădat și căutat în lumea întreagă. Semnele lui sunt: 1. flaconul sigilat, 2. numele „ZACHERL”.

Se poate procura în Sibiu la domni:

[847] 1—10

Julius Ballmann
Johann Billes
Ludwig Fuchs
G. W. Grohmann
Gustav Gürtler

Friedrich Homm
Franz Jahn Söhne
Gustav Kessler
Albert Kisch
Ludwig Kurowski

J. B. Misselbacher
J. C. Molnar, apot.
A. Reisch
F. A. Reissenberger
Rudolf Schuster

Josef Schwarz
Carl Sebes
Georg Serfözü
Fr. J. Wagner

Josef Wagner
Wilhelm Wazek
Josef Zimmermann
Therese Zweier

În Mediaș la: Carl Breckner, Joh. Buresch jun., Friedrich Josef Guggenberger, Julius Ipsen, Martin Schemmel.

Se poate căpeta în Făgăraș la: Joh. P. Hermann, J. János, Alex. Nehrer, Romus G. Romonțianu von Romonczai, Ap., Heinrich Schul.

Depozite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde se află afișate placate despre Zacherlin.